

Podgorica, 18.septembar 2011.

SELEKTIVAN PRISTUP PRAVDI NIJE PUT KA EU

Centar za građansko obrazovanje (CGO) cijeni da su vladavina prava i efikasan pravosudni sistem neophodne uslovi za članstvo Crne Gore u EU. Njihovo zadovoljenje isključivo zavisi od političke volje da se obezbijedi nezavisnost i efikasnost pravosudnog sistema. Novi Zakon o krivičnom postupku čini nas bližim najboljim međunarodnim praksama i standardima EU što je bio osnovni cilj sprovedene pravosudne reforme, ali praksa ostaje problematična.

CGO je posvećen konceptu dosljednog poštovanju ljudskih prava i shodno tome rad tužilaca ne posmatra samo kroz prizmu medijski atraktivnih slučajeva. Očekivanje dobijanja datuma pregovora prilika je i Vrhovnoj državnoj tužiteljki Ranki Čarapić da saopšti što će preduzeti, ako već nije, protiv onih u tužilačkoj organizaciji koji nijesu pokazali dovoljan stručan, odgovoran i što je najvažnije blagovremen rad. Posebno imamo u vidu slučaj mr Aleksandra Saše Zekovića, istraživača kršenja ljudskih prava, kojeg je februara ove godine tužilaštvo obavijestilo da je njegov slučaj zastario. Ta činjenica nikako ne spriječava Vrhovnu državnu tužiteljku da se bez odlaganja založi za utvrđivanje odgovornosti onih tužilaca koji su radeći na ovom predmetu propustili preduzeti niz istražnih radnji. Tužilaštvo je tokom četiri godine samo jednom kontaktiralo Zekovića i to onda kada su mu saopštili da je obustavljen dalji rad na njegovom predmetu.

Osobito zabrinjava što Čarapićka do danas nije naložila procesuiranje policijskih službenika koji su u konkretnom slučaju opstruirali istragu i učinili da formirani predmet spisa ostane prazan. To je učinjeno i pored javnih izjava kompletnog državnog vrha i Uprave policije da se preduzimaju intenzivne mjere i radnje i da će slučaj biti riješen. Činjenica je da u predmetu nema snimaka poziva u kojima se Zekoviću prijeti, između ostalog i smrću, niti je pristupljeno ključnoj radnji – vještačenju glasa.

CGO je uvjeren da su se državni tužioci i policija nalazili pod snažnim političkim uticajem da se Zekovićev slučaj nikada ne riješi. Za takav epilog zainteresovan je dio političke elite pogođen njegovim, i to veoma uspješnim, radnjama u domenu procesa suočavanja s prošlošću. Posebno uspješno sprovedena kampanja, koju je upravo Zeković inicirao i koordinirao, jeste pružanje veoma snažnog građanskog otpora aktivnostima „Internacionalne lige humaniste“ u Crnoj Gori u prvoj polovini 2007. godine. Otpor koji je tada sprovela grupa nezavisnih intelektualaca, koju je politička elita prozvala „sramotnicima“, naišao je na punu podršku tadašnje diplomatske i međunarodne javnosti, a najveći ceh prema onima koji su htjeli da se okite mirotvoračkim ordenjem je upravo Zeković platio.

Možda je iluzija očekivati da Čarapićka bilo šta profesionalno preduzme u konkretnom slučaju. Ipak ne želimo propustiti priliku, u kontekstu aktuelnog trenutka integracija,

Centar za građansko obrazovanje
Centre for civic education

pozvati je da se bar pozabavi nefikasnom istragom i nesavjesnim radom u službi, posebno kada je riječ o policiji.

U prilogu je, podsjećanja radi, Zekovićeva izjava nakon prijema kod ODT u Podgorici, februara ove godine, kada mu je rečeno da zaboravi na svoj predmet.

Daliborka Uljarević,
izvršna direktorka

Prilog

Podgorica, 16.02.2011. godine

Danas sam na osnovu poziva Osnovnog državnog tužilaštva (ODT) imao razgovor sa vršiocem dužnosti ODT u Podgorici gospodom Ljiljanom Klikovac.

Povod poziva i razgovora jeste pružanje obavještenja o preduzetim radnjama Tužilaštva u pogledu identifikacije lice koja su mi 2007. prijetila likvidacijom zbog čega sam jedno vrijeme bio i pod mjerama policijske zaštite.

U gotovo četiri godine od kada sam policiji i tužilaštvu podnio odgovarajuće prijave ovo je bio prvi i jedini put da me je kontaktiralo tužilaštvo. Do danas ODT u Podgorici nije pokazivao nikakvo interesovanje za slučaj.

Imao sam priliku ostvariti uvid u predmet spisa koji prate slučaj i potpuno odgovorno mogu reći da to što se tamo nalazi govori o nedjelotvorno vođenim radnjama i nesavjesnom radu u službi.

Ljudsko dostojanstvo i integritet posebno vrijeda činjenica da se u tom predmetu ne nalaze snimljeni pozivi koji nedvosmisleno ukazuju na krivično djelo.

ODT mi je jasno saopštila da u četiri godine rada na predmetu nije preslušan snimljeni audio materijal, da se u predmetu spisa ne nalazi isti kao i da ih tužilaštvo ne posjeduje. ODT sam podsjetio da su snimci danima emitovani na više elektronskih medija zbog čega je i došlo do javne identifikacije glasa osobe koja je prijetila. To ukazuje da je i samo tužilaštvo moglo iskazati interesovanje prema istima i dobiti ih od mene ili medija koji su ih emitovali ako je već napravljen profesionalni propust policije ili njihova saradnja nije bila odgovarajuća.

ODT je saopštila da je ih je Uprava policije obavijestila krajem avgusta 2009. godine da u Crnoj Gori nema tehničkih mogućnosti za vještačenje glasa. Takvu radnju zatražio sam još

Centar za građansko obrazovanje
Centre for civic education

maja 2007. ukazujući da se materijal pošalje u odgovarajuću laboratoriju Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije jer tamo postoje mogućnosti za to.

I dalje sam uvjeren da je to ključna radnja koja je morala biti preduzeta po službenoj dužnosti i koja bi konačno potvrdila ili odbacila navode o identitetu jednog od počinioca ovog krivičnog djela.

Saopšteno mi je da je moj predmet zastario čega sam bio svjestan gotovo godinu dana. Zbog toga sam i pitao koja je svrha današnjeg poziva da pristupim u ODT. Odgovoreno mi je da je to zbog potrebe upoznavanja sa predmetom ali i lične solidranosti i ljudskog odnosa prema meni jer je svjesna, i zbog svog posla koji radi, situacije kroz koju sam prošao.

Na djelu svih ovih godina, u to sam sasvim uvjeren, pokazao sam da je moj javni rad i profesionalna komunikacija sa Tužilaštvom i Upravom policije bila oslobođena svakog subjektivizma i uz njihovo puno institucionalno uvažavanje.

mr Aleksandar Saša Zeković, istraživač kršenja ljudskih prava